

“PEDAQOGİKANIN ƏSASLARI”

fənni üzrə doktorantura səviyyəsində fəlsəfə doktoru imtahanının sualları

I. Pedaqogikanın əsasları (15 sual)

1.1. Pedaqogikanın mahiyyəti

1. Pedaqogikanı elm kimi xarakterizə edən əsas meyarların şərhı
2. Pedaqogikanın predmeti ilə obyektinin fərqlinin izahı
3. Pedaqogikanın məqsədlərinin cəmiyyətin sosial sifarişi ilə əlaqəsinin təhlili
4. Təlim, tərbiyə və inkişaf anlayışlarının qarşılıqlı vəhdətinin əsaslandırılması
5. Müasir pedaqogikada şəxsiyyətin inkişafı anlayışının şərhı
6. Tətbiyin prinsiplərinin şərhı

1.2. Pedaqogikanın digər elmlərlə əlaqəsi

7. Psixologiyanın pedaqogikaya verdiyi əsas elmi töhfələrin əsaslandırılması
9. Sosial mühitin təlim və tərbiyəyə təsirinin sosioloji baxımdan izahı
10. Fəlsəfi dünyagörüşün pedaqoji məqsədlərin formalaşmasına təsirinin şərhı
11. Pedaqogikanın digər elmlərlə inteqrasiyasının təlimin keyfiyyətinə təsirinin əlaqələndirilməsi
12. Pedaqogikanın müstəqil elm kimi formalaşmasında digər elmlərin rolunun izahı

1.3. Pedaqogikanın sahələri

13. Məktəbəqədər və məktəb pedaqogikasının əsas fərqlərinin izahı
14. Ali məktəb pedaqogikasının spesifik xüsusiyyətlərinin şərhı
15. Xüsusi pedaqogikanın yaranmasını zəruri edən amillərin təhlili
16. İnküziv pedaqogikanın müasir təhsil sistemində rolunun əsaslandırılması
17. İnküziv yanaşmanın pedaqoji bərabərliyi necə təmin etdiyinin izahı

1.4. Əsas pedaqoji yanaşmalar

18. Konstruktivist təlim yanaşmasının təhsil prosesində tətbiq imkanlarının təhlili
19. Təlim prosesində motivasiyanın formalaşdırılmasının pedaqoji əsaslarının şərhı
20. Humanist pedaqogikanın əsas prinsiplərinin təhlili
21. Şəxsiyyətyönlü təlimin müasir məktəbdə tətbiqinin izahı
22. Fəal və konstruktiv təlim yanaşmalarının oxşar və fərqli cəhətlərinin müqayisəsi

II. Təhsilin tarixi (10 sual)

2.1. Təhsilin qısa tarixi

23. Qədim dövrdə təhsilin əsas məqsədinin izahı
24. Antik dövr təhsil ideyalarının müasir pedaqogikaya təsirinin şərhı

25. Orta əsrlərdə məktəb və mədrəsələrin əsas xüsusiyyətlərinin izahı
26. Mədrəsə təhsilinin formalaşdırdığı bilik və dəyərlərin təsviri
27. Müasir məktəbin formalaşmasına təsir edən tarixi proseslərin təhlili

2.2. Azərbaycan təhsil tarixi

28. Azərbaycanda mədrəsə təhsilinin pedaqoji əhəmiyyətinin əsaslandırılması
29. Maarifçilərin təhsil ideyalarının yönəldiyi əsas məsələlərin izahı
30. Azərbaycan maarifçilərinin təhsil ideyalarının Avropa təhsilindən fərqli cəhətlərinin müqayisəsi
31. Müstəqillik dövründə təhsildə baş verən əsas dəyişikliklərin izahı
32. Qloballaşma şəraitində milli təhsil sisteminin qorunma yollarının izahı

III. Elmi-tədqiqatın əsasları (15 sual)

3.1. Elmi tədqiqat

33. Elmi tədqiqatın pedaqogika üçün əhəmiyyətinin təsviri
34. Tədqiqat probleminin müəyyənləşdirilməsinin şərhli
35. Elmi problemin aktuallığının əsaslandırılması meyarlarının izahı
36. Tədqiqatın məqsədi ilə sualları arasındakı əlaqənin əsaslandırılması
37. Pedaqoji tədqiqatlarda praktik əhəmiyyət anlayışının izahı

3.2. Əsas tədqiqat metodları

38. Sorğu metodunun pedaqoji tədqiqatlarda istifadə məqsədinin izahı
39. Müşahidə metodunun üstünlükləri və məhdudiyyətlərinin təhlili
40. Müsahibə metodunun etibarlılığının təmin olunmasının izahı
41. Keyfiyyət metodlarının pedaqogikada rolunun əsaslandırılması
42. Metod seçiminin tədqiqat nəticələrinə təsirinin şərhli

3.3. Akademik yazı mədəniyyəti

43. Akademik yazının əsas xüsusiyyətlərinin izahı
44. Elmi mənbəyə istinad etməyin elmi və etik əhəmiyyətinin izahı
45. Akademik dürüstlük prinsiplərinin qorunmasının izahı

IV. Müasir təhsildə aktual məsələlər (20 sual)

4.1. Texnologiya və təhsil

46. Texnologiyanın təlim prosesinə təsirinin qiymətləndirilməsi
47. Rəqəmsal resursların müəllimin roluna təsirinin izahı
48. Onlayn (distant) təlimin üstünlükləri və risklərinin təhlili
49. Qarışıq təlim modeli yaranmasına səbəb olan pedaqoji ehtiyacın izahı

50. Texnologiyanın təhsildə istifadəsinin pedaqoji bərabərliyə təsirinin şərh

4.2. İnküziv və bərabər təhsil

51. "Hamı üçün təhsil" anlayışının mahiyyətinin izahı

52. İnküziv təhsilin sosial ədalətin təminatına təsirinin əsaslandırılması

53. Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan şagirdlərlə işin əsas prinsiplərinin təhlili

54. İnküziv təhsildə müəllimin rolunun izahı

55. İnküziv təhsilin cəmiyyətin dəyərlər sistemində təsirinin açıqlanması

4.3. Müəllimlərin peşəkar inkişafı

56. Müasir müəllimi ənənəvi müəllimdən fərqləndirən cəhətlərin müqayisəsi

57. Müəllimin peşəkar səriştələrinin əsas komponentlərini səciyyələndirin

58. Müəllimin özünüinkişafının təlim keyfiyyətinə təsirinin izahı

59. Davamlı peşəkar inkişafın müasir müəllim üçün zəruriliyinin əsaslandırılması

60. Müəllimin pedaqoji lider kimi məktəb mühitinə təsirinin təsviri

4.4. Məktəbşünaslıq

61. Məktəb-ailə-ictimaiyyət əməkdaşlığının idarə olunmasının əsas prinsiplərinin izahı

62. Məktəbdə metodik işin idarə olunmasının məqsəd və vəzifələrinin izahı

63. Məktəbdaxili nəzarət və idarəetmə sistemində metodik işin yerinin və əhəmiyyətinin əsaslandırılması

64. Dövlət-ictimai idarəetmə modelinin məktəbin fəaliyyətində rolunun izahı

65. Məktəbdaxili idarəetmə sisteminin əsas komponentlərinin xarakterizə edin

66. Məktəbin strateji inkişafının planlaşdırılmasının və idarə olunmasının xüsusiyyətlərinin şərh

67. Məktəbdə qərarqəbuletmə prosesinin təşkili və idarə olunması mexanizmlərinin izahı

68. Məktəbdə keyfiyyət təminatı və daxili qiymətləndirmə sisteminin idarə olunmasının əsas prinsiplərinin şərh

69. Məktəb rəhbərinin liderlik funksiyaları və onların təhsil müəssisəsinin inkişafına təsirinin əsaslandırılması

Suallar institutun Təhsilin nəzəriyyəsi və tarixi şöbəsinin 01 iyun 2026-cı il tarixli (Protokol №07) iclasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.